

עלון בני דוד – פרשת תזריע על קדושה וטבע

פרשת 'תזריע' מפגישה אותנו עם שני מעגלי חיים משלימים – מעגל הלידה ומעגל הטומאה והטהרה. הלידה שייכת אל הטבע, הטומאה והטהרה אל מה שמעבר לטבע. כשאשה יולדת היא מגיעה לשיא מסוים בחייה הטבעיים, ועל כן כל קרוביה ומכריה באים לבקרה ושמחים עמה. התורה מלמדת אותנו שבאותו הזמן עצמו – עלינו לתת לבנו לממד נוסף בחיים, ממד הקדושה. התורה "מעסיקה" את האשה עם תהליך הטהרות ממושך, אשר בשיאו היא עולה לבית המקדש ומקריבה קרבן.

אנו חיים בתקופה שבה מחפשים את הקשר אל הטבע, ואמנם התרחקותנו מן החיים הטבעיים, כתוצאה מן ההשתכללות הטכנולוגית והמדעית, נושאת בחובה חסרונות רבים, אולם תמיד עלינו לזכור שאין די בטבע לכשעצמו. עובדי אלילים היו משועבדים לטבע, בעוד שעם ישראל תמיד חיפש את מה שנמצא מעבר לטבע, לא כסתירה לו, אלא כהשלמה חיונית. לא די לנו בחיים טבעיים, אנו משתוקקים גם לחיי קדושה.

המילה 'טומאה' היא בעלת משקל כבד, לעתים היא עלולה להרתיע, אולם עלינו לזכור שטומאה אינה רשעות. רשעות מופיעה כתוצאה מבחירה רעה של האדם. האשה היולדת לא עשתה שום דבר רע, להפך, היא מילאה את ייעודה האלוקי והביאה חיים לעולם. הטומאה אינה רוע, אלא היא תוצאה של החסרון המוטבע בעצם חומריותם של חיי העולם הזה. התורה מלמדת אותנו שכדי להגיע לקדושה לא די בכך שלא נהיה רעים, אלא שעלינו להתרומם מעל לחסרונות שיש במציאות למרות שאין לנו כל קשר אליהם. כל מעגל הלידה והמיתה מתקשר לטומאה, ומחייב תהליך של הטהרות.

על כן מתאים הדבר שדווקא בפרשתנו תופיע, כמעט כבדרך אגב, מצוות המילה: **"וּבְיָוִם הַשְּׁמִינִי יְמוֹל בָּשָׂר עֶרְלָתוֹ"** (ויקרא יב ג). האלילות קידשה את הטבע כפי שהוא, ועל כן הרומאים, לדוגמה, ראו בחומרה רבה את מצוות המילה, כאילו היא פוגמת בשלמותו וביופיו של הגוף האנושי. היהדות, לעומת זאת, מלאה כבוד אל הטבע אך לצד זה יודעת שהטבע אינו שלם מצד עצמו. גם בממד החומרי, האנושות מתפארת, ובצדק, בכך שהיא הצליחה להתגבר על חסרונות שקיימים בטבע. היא למדה לבנות סכרים כדי למנוע שטפונות ולהתערב בתהליכים הטבעיים של החולי כדי לרפא בני אדם.

הרב קוק הרבה לעסוק בשני ממדים אלו – הטבע והקדושה. הנה דוגמה אחת מני רבות לדבריו על נושא זה (שמונה קבצים, ג נה):

האדם שלאחר החטא, שנטלו ממנו אורותיו, זיוו, חיוו, קומתו, וכל יתרונותיו העליונים, נפל בפלחן הטבע, ואור האצילות הלך ונתרחק ממנו. נתקשר האדם עם הטבע, נתקשר עם טובה ועם רעתה. בא ישראל לעולם, התחיל לגלות אותו האור הגדול המנצח על הטבע, העומד ברוממות עדניו והדר זיוו.

לחיות חיי תורה ומצוות זה להיות שייך אל העולם הזה, אבל לא משועבד לו. זה לחוות את כל הטוב שיש לעולם להציע, מבלי לוותר על הטוב העמוק יותר שאנו מזהים אותו עם העולם הבא. זה לתת לטבע להתכתב באופן תמידי עם הקדושה והאצילות, ובכך להרים את כל מעגלי החיים שלנו מן הזמניות אל הנצח.